

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

1 wypisów NIE mobilizacji

1. przekazała
inne dyplomy
na J. Kwiatkowskiego

++
TESKE Memie

zam. Brenda

ps. "Dewajtis"

NOW
NSZ

AK

Okr. W-we

ob. Sierpc

N2W

2798 / WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

TESKE Maria

Souu Brenda

ps. „Dewajtis”

T-2798/WSK

I./1. Relacja ✓ k. 1, s. 1

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ oryg. 1szt.

I/1 Relacje

- Biogram Marii Teske ps. „Dewajtis” oprac. Anna Kłobukowska - Dyrłacz, [b.d.], nyps, rkps, k.l.s.l oraz dwa duplikaty.

14/1

MARIA TESKE
ps. DEWAJTIS

MARIA TESKE córka Antoniego i Czesława z Gawrońskich, ur. 11 kwietnia 1919 roku w Dąbrówkach powiat Sierpc. *Brenda Henryk - urodz. 1 III 1961*
Szkołę średnią ukończyła 1936 roku (Gimnazjum w Sierpcu). W latach 1936 - 1939 studiowała na Uniwersytecie Warszawskim - Wydział Humanistyczny (łacina, greka).
W latach 1946 - 48 studiowała w Akademii Nauk Politycznych na Wydziale Dyplomatyczno-Konsularnym.

Wiosną 1939 zgłosiła się do służby wojskowej jako "żywa torpeda". Na kursie w Modlinie została zaprzysiężona jako komisarz wojskowy. Otrzymała mapy dla Armii "Modlin" oraz instrukcje o organizacji przewodników, podwód oraz zaopatrzenia tej armii w chleb. W październiku 1939 była współorganizatorką Narodowej Organizacji Wojskowej (N.O.W.). Dowódcą tej organizacji - "Batalion Sierpecki N.O.W." był Lesław Bruźnicki ps. "BRUNO", "BROCHWIA".

Jesienią 1942 roku na rozkaz N.O.W. przeszła do organizacji Narodowe Siły Zbrojne (N.S.Z.). Jesienią 1944 roku została podporządkowana Armii Krajowej. Po rozwiązaniu Armii Krajowej tj. w styczniu 1945 przeszła do organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (11 Grupa Operacyjna przy 23 Okręgu N.S.Z.). Do października 1948 kierowała bazą kontaktową N.Z.W. w Warszawie.

Aresztowana w Warszawie w październiku 1948 r. W śledztwie w katowni przy ul. 11-go Listopada "TOLEDO" przebywała do końca 1950 roku. W czerwcu 1950 r. została skazana przez Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie na 5 lat więzienia za przynależność do N.Z.W. Resztę kary tj. do 1953 roku odbyła w więzieniu karnym w Grudziądzu. Z uwagi na postawę i zachowanie się w śledztwie, na rozprawie sądowej oraz podczas pobytu w więzieniu nie skorzystała z amnestii ani częściowego darowania kary.

Maria Teske ps. "DEWAJTIS" podporucznik N.S.Z. wskutek tortur i katowania w śledztwie zmarła w 1961 roku.

Za zgodność z rzeczywistością
i wydarzeniami oświadcza brat zmarłej
WITOLD TADEUSZ TESKE

(uczestnik wojny obronnej 1939
w Lotniczym Oddziale Szturmowym
- kor. pchor. służby stałej
i podporucznik N.S.Z.)

W.T. TESKE - urodzony 24 lutego 1921 w Dąbrówkach, syn Antoniego i Czesława z Gawrońskich.
Stryj więzień "TOLEDO" na Pradze przy ul. 11-go Listopada. Cały okres 1948-1951 w śledztwie w katowni. W 1951 przeniesiony do więzienia we Wrankach, w którym przebywał do 1955 roku z wyrokiem dożywotnim z art. 30/7 i 2 K.K.W.P.
Uniewinniony w 1958 roku.

Anna Dypkacz

Wpłynęło dnia 15.04.2004
Ldz. 2164 2152/004

MARIA TESKE
ps. *Dewajtis*

11.04.1919 - 1.03.1961

Maria Teske, córka Antoniego i Czesławy z Gawrońskich, ur. 11 kwietnia 1919 roku w Dąbrówkach powiat Sierpc; zamężna z Henrykiem Brenda.

Szkołę średnią ukończyła w 1936 roku (Gimnazjum w Sierpcu). W latach 1936-1939 studiowała na Uniwersytecie Warszawskim-Wydział Humanistyczny (łacina, greka). W latach 1946-1948 studiowała w Akademii Nauk Politycznych na Wydziale Dyplomatyczno-Konsularnym.

Wiosną 1939 roku zgłosiła się do służby wojskowej jako „żywa torpeda”. Na kursie w Modlinie została zaprzysiężona jako komisarz wojskowy. Otrzymała mapy dla Armii „Modlin” oraz instrukcje o organizacji przewodników, podwód oraz zaopatrzenia tej armii w chleb. W październiku 1939 roku była współorganizatorką Narodowej Organizacji Wojskowej (N.O.W.). Dowódcą tej organizacji-„Batalion Sierpcki N.O.W.” był Lesław Brudnicki, ps. „Bruno”, „Brochwicz”.

Jesienią 1942 roku, na rozkaz N.O.W. przeszła do organizacji: Narodowe Siły Zbrojne (N.S.Z.). Jesienią 1944 roku została podporządkowana Armii Krajowej. Po rozwiązaniu Armii Krajowej, tj. w styczniu 1945 przeszła do organizacji: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (11 Grupa Operacyjna przy 23 Okręgu N.S.Z.). Do października 1948 roku kierowała bazą kontaktową N.Z.W. w Warszawie.

Aresztowana w Warszawie, w październiku 1948 roku. W śledztwie, w katowni przy ul. 11-go Listopada „Toledo” przebywała do końca 1950 roku. W czerwcu 1950 roku została skazana przez Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie na pięć lat za przynależność do N.Z.W.. Resztę kary, tj. do 1953 roku odbyła w więzieniu karnym w Grudziądzu.

Z uwagi na postawę i zachowanie się w śledztwie, na rozprawie sądowej oraz podczas pobytu w więzieniu nie skorzystała z amnestii ani częściowego darowania kary.

Maria Teske ps. „Dewajtis”, podporucznik N.S.Z., wskutek tortur i katowania w śledztwie zmarła w 1 marca 1961 roku.

Za zgodność z rzeczywistością
i wydarzeniami, oświadcza brat zmarłej
WITOLD TADEUSZ TESKE

(uczestnik wojny obronnej 1939
w Lotniczym Oddziale Szturmowym-
-kpr. pchor. służby stałej i ppor. N.S.Z.)

W.T.Teske-ur. 24 lutego 1921 r. w Dąbrówkach, syn Antoniego i Czesławy z Gawrońskich. Były więzień „Toledo” na Pradze, przy ul. 11-go Listopada. Okres 1948-1951 w śledztwie w katowni. W 1951 r. przeniesiony do więzienia we Wronkach, w którym przebywał do 1955 r. z wyrokiem dożywotnim z art. 86/7 i 4K.K.W.P..Uniewinniony w 1958 r.. Zmarł 21 marca 1999 r.

Wpłynęło dnia 5.06.
Ldz 2381 NSK 2001

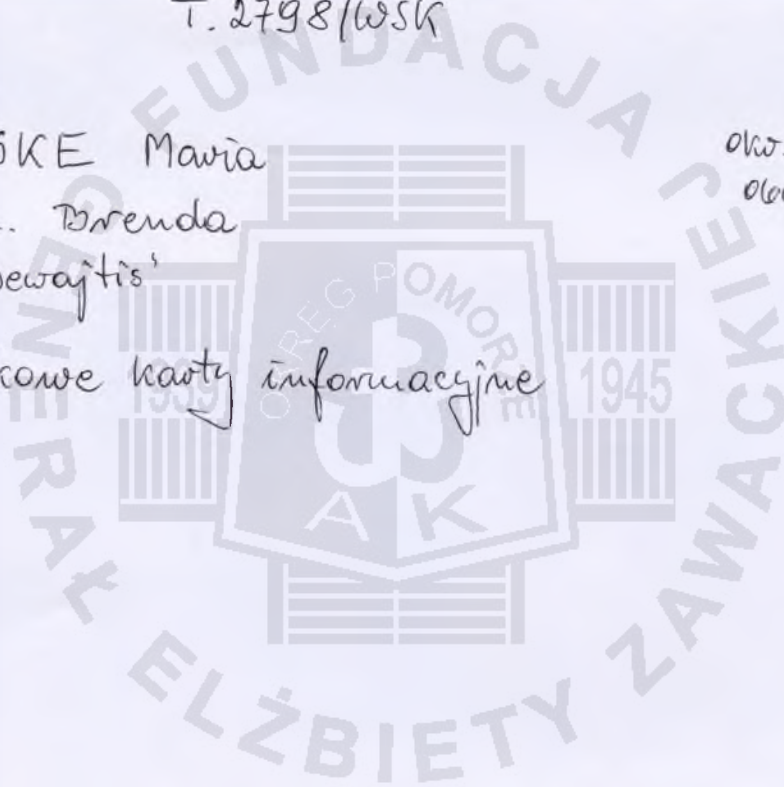
Zredagowała:
Anna Kłobukowska Dyrłacz

T. 2798/WSK

TESKE Maria
zam. Brenda
ps. "Dewajtis"

NOW
NSZ
AK
okw. W-wa
okw. Sierpc

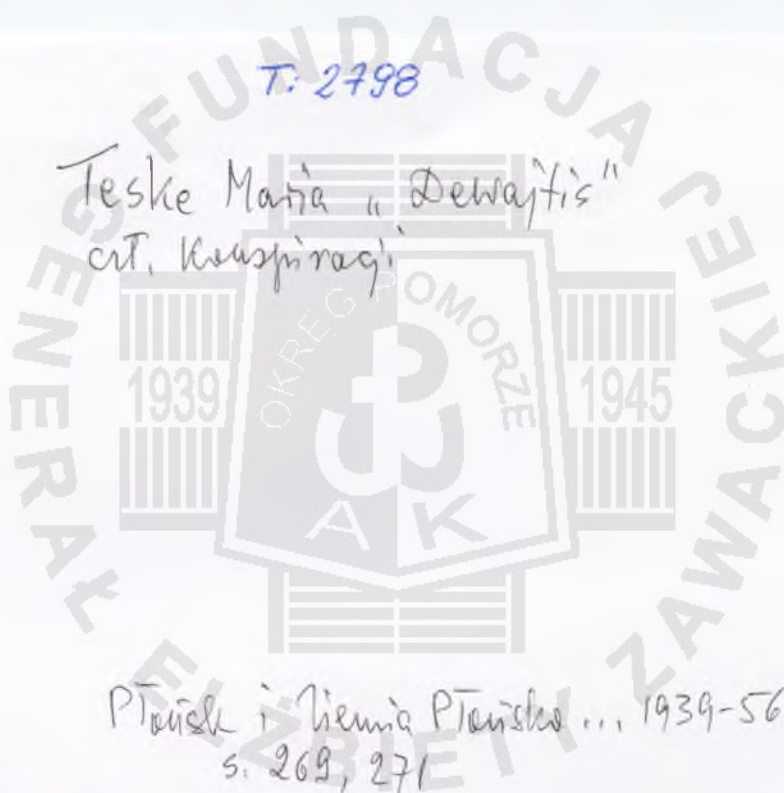
V Nazwiskowe karty informacyjne

T. 2798

MSZ
AK

Teske Maria „Dewajtis”
crt. konspiracyj

Przysiężenie i Ziemia Przysiężona ... 1939-56, Warszawa 1998
s. 269, 271

JN-K

T. 2798/WSK

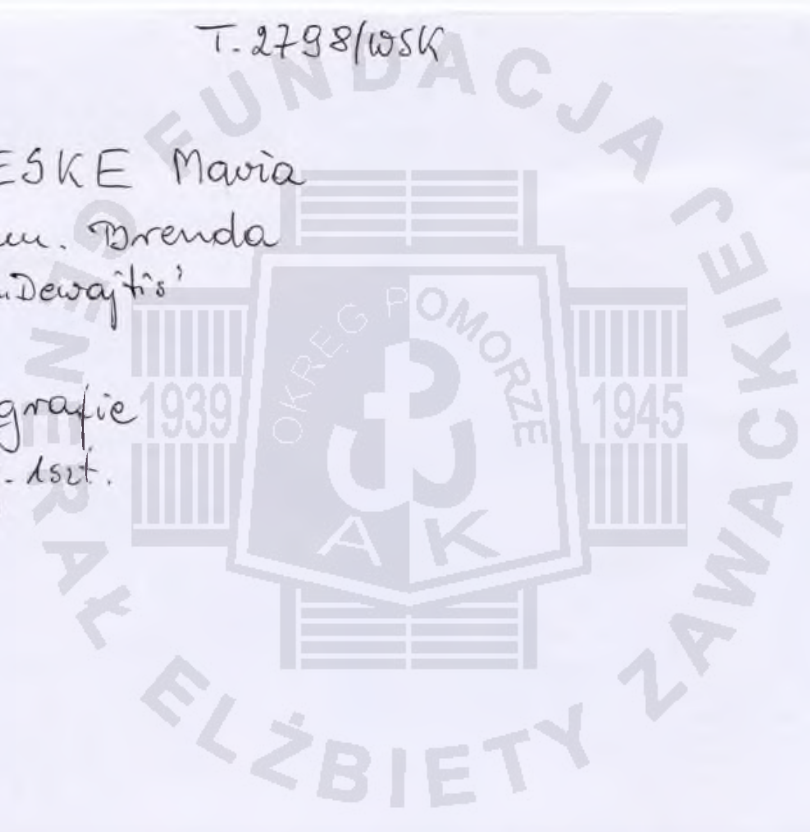
NSZ

NSZ

AK

TESKE Maria
zam. Brenda
ps. "Dewajtis"

VI Fotografie
- oryg. dszt.

1939 1945
FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIĘTY
ZAWACKIEJ
Maria Teska
z domu - zuzia
- Breuola

o. Antankego
r. Brzdawcy
am 11 IV 1951 r.

am 1 III 1961

spoczęła w
grobie rodzinnym
w Sierpcu

TESKE Maria

